

LILLESANDS SPAREBANK DRIVER HELE SIN VIRKSOMHET I LILLESAND KOMMUNE. BANKEN HAR HOVEDVEKT PÅ SPARING, FINANSIERING OG BETALINGSTJENESTER. VI FORMIDLER OGSÅ FORSIKRING, LEASING OG PLASSERING I AKSJER OG FOND.

► ÅRSBERETNING 2015

Lillesands Sparebank driver sin virksomhet i Lillesand kommune. Virksomheten har hovedvekt på sparing, finansiering og betalings-tjenester. I tillegg formidler vi forsikring, leasing og plassering i aksjer og fonds.

Lillesands Sparebank skal betjene personkunder, små og mellomstore bedrifter, primærnæringer, organisasjoner og offentlig virksomhet i kommunen samt naturlige geografiske grenseområder i nabokommunene. Videre skal banken også ha som mål å dekke tjenester til utflyttede "Lillesandere" og andre personer/bedrifter som vi gjennom kjennskap ønsker å ha som kunder. Banken har også som mål å betjene de som har hytte/feriebolig i Lillesand Kommune.

VÅR VISJON: BYENS BANK!

Verdigrunnlaget er at vi skal være serviceinnstilte, solide, kompetente og handlekraftige.

► NORSK ØKONOMI I 2015

Norsk økonomi opplever for tiden store utfordringer som følge av lavere aktivitet i petroleumssektoren. En reduksjon i oljeinvesteringene har lenge vært ventet, men utslaget på sektoren har blitt større som følge av det kraftige fallet i oljeprisen. Foreløpige anslag fra Norges Bank viser at veksten i Fastlands-BNP ble redusert fra 2,3 prosent i 2014 til 1,4 prosent i 2015, hvilket er det laveste vekstnivået siden finanskrisen. For 2016 forventer sentralbanken at veksten avtar ytterligere, til 1,1 prosent.

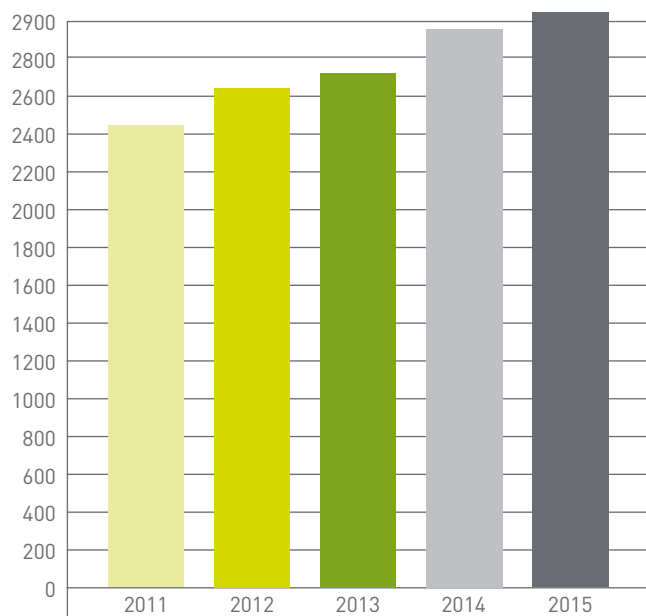
Redusert aktivitet i petroleumssektoren og tilknyttet leverandørindustri har medført at Norge nå er inne i en omstillingsfase. En slik fase måtte komme før eller siden, gitt at olje og gass er ikke-fornybare ressurser. Oljeprisfallet har imidlertid bidratt til å både fremskynde og forsterke nedgangen. Oljeprisen har nå falt over 70 prosent siden juni 2014. Oljeprisfallet har imidlertid også medvirket til en svekkelse av den norske kronens internasjonale verdi. Svekkelsen av kronen, sammen med antatt lavere lønnsvekst, forventes å bedre Norges konkurranseevne når det gjelder tradisjonelle eksportvarer, og gi et løft for norsk eksportnæring.

Svekkelsen av kronen bidrar også til å trekke inflasjonen opp, gjennom høyere priser på importerte varer. Forutsatt at kronen ikke svekkes videre er imidlertid effekten midlertidig, og i tiden som kommer, er det dermed forventet at inflasjonen vil avta noe. Målt ved konsumprisindeksen (KPI) er inflasjonen nå nær inflasjonsmålet til Norges Bank på 2,5 prosent. Ved å justere for avgifter og ekskludere energipriser (KPI-JAE), er den underliggende inflasjonen noe høyere.

Pengepolitikken ble holdt ekspansiv gjennom 2015. Norges Bank kuttet styringsrenten 0,25 prosentpoeng to ganger gjennom året, hvilket ga en rekordlav styringsrente på 0,75 prosent. Sentralbanken har signalisert at det er utsikter til ytterligere rentekutt i løpet av første halvår i 2016. Til tross for rekordlav rentenivå ligger imidlertid norske renter godt over nivået hos våre viktigste handelspartnere.

I tillegg til en mer ekspansiv pengepolitikk er også finanspolitikken justert tilsvarende. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet, som måler den underliggende pengebruken av oljeinntektene, har økt ytterligere. Underskuddet i 2015 anslås til 167 milliarder kroner og antas å øke til 194 milliarder i år. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge utgjør dette henholdsvis 6,4 prosent og 7,1 prosent. For 2016 vil dette innebære en ekspansiv vekstimpuls på om lag 0,7 prosent og medfører dermed at oljepengebruken via statsbudsjettet har en solid påvirkning på etterspørselen etter varer og tjenester i økonomien. I forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (målt ved inngangen til året) vil underskuddet utgjøre 2,8 prosent i 2016, noe som fortsatt er 1,2 prosentpoeng mindre enn handlingsregelen for bruk av midler fra fondet i statsbudsjettet tillater.

► FORVALTNING 2011-2015

► ULIK UTVIKLING HOS BEDRIFTENE

Fallet i aktivitet i oljerelaterte virksomheter har gitt svært varierende virkning på norske bedrifter og regioner. Oljeinvesteringene, som lenge har vært en vesentlig bidragsyter til økonomisk vekst i Norge, bidrar nå negativt. Det antas at det kraftigste fallet i investeringsnivået ble tatt ut i 2015, men mest sannsynlig vil vi se en vesentlig nedgang også i 2016. Avhengig av hvor lenge den forventede oppgangen i oljeprisen drøyer vil investeringsnivået og aktiviteten i leverandørindustrien kunne falle videre. I øyeblikket er det tegn til liten vilje fra tilbudssiden til å stabilisere oljeprisen. På samme tid virker redusert vekst i Kina negativt inn på etterspørselen.

Den tradisjonelle eksportnæringen nyter godt av svak krone og bedret konkurranseevne i det internasjonale markedet. Likevel har fastlandsbedriftenes investeringer falt de siste årene. Tallene viser stor forskjell mellom ulike næringer. Ikke overraskende er det næringene som er tett tilknyttet petroleumsindustrien som opplever en negativ vekst. For næringer som industri og kraftproduksjon ventes det økte investeringer i årene som kommer.

Norges Banks utlånsundersøkelse viser lite endring i de ikke-finansielle foretakenes etterspørsel etter kreditt. Bankene rapporterer imidlertid om innstramming i kredittpraksis, og det forventes at enkelte banker vil øke sine utlånsmarginer den nærmeste tiden.

► HUSHOLDNINGENES GJELDSBELASTNING ØKER – MEN SPARERATEN ER HØY

Privat forbruk utgjør en vesentlig del av BNP, men har gjennom 2015 avtatt noe. Utsikter til svakere lønnsvekst, høyere prisvekst og økt arbeidsledighet bidrar til å legge en demper på utviklingen, mens lave renter bidrar positivt gitt husholdningssektorens finansielle gjeld. Husholdningenes sparing utgjorde i store deler av 2015 over 10 prosent av disponibel inntekt (SSBs sparerate), mot 6,7 prosent i gjennomsnitt for årene 2010-2014.

Gjeldsutviklingen for husholdningene holdt seg relativt stabil gjennom fjoråret, med en tolv månedersvekst på mellom 6 og 6,5 prosent. Gjeldsveksten er således fortsatt høyere enn veksten i disponibel inntekt, hvilket betyr at husholdningenes gjeldsbelastning har økt ytterligere. Utlånsundersøkelsen til sentralbanken indikerer både redusert etterspørsel etter lån og innstramming i bankenes kredittpraksis. Utlånsmarginen forventes imidlertid å reduseres ytterligere, noe som vil holde husholdningenes rentebelastning lav og bidra til å holde kredittetterspørselen oppe. Samlet sett venter Norges Bank at kredittveksten vil avta noe i tiden som kommer, men at veksten fortsatt vil være høyere enn inntektsveksten.

► BOLIGPRISENE TRENDER NED – STORE REGIONALE FORSKJELLER

Boligprisene var i gjennomsnitt 7,2 prosent høyere i 2015 enn i 2014. Detaljene viser imidlertid at tolv månedersveksten for Norge samlet avtar. Fra en årlig vekst i underkant av 9 prosent i starten av året endte veksten i desember på 5 prosent. Det er store regionale forskjeller i boligprisutviklingen, hvor Vestlandet og Agder skiller seg negativt ut. Tall for desember viser at veksten i Stavanger siste år har vært -5,3 prosent. I Bergen og Trondheim ble veksten henholdsvis 6,0 prosent og 4,1 prosent. Oslo opplever sterkest prisvekst, 9,5 prosent fra desember 2014 til desember 2015.

► INTERNASJONAL ØKONOMI I 2015

Den økonomiske veksten i verden var ifølge IMF 3,1 prosent i 2015. Fremvoksende økonomier stod for hoveddelen av veksten, til tross for blant annet nedgang i råvareprisene og politisk usikkerhet en rekke steder. I industriland er veksten samlet sett lite endret fra året før, men veksttakten varierer mye mellom de ulike landene.

USA opplever nå solid vekst i økonomien, drevet av blant annet klar vekst i privat konsum og økte boliginvesteringer. Arbeidsledigheten har falt betydelig siden toppen under finanskrisen. Tillit til at veksten har festet seg førte til at Federal Reserve (FED) i desember hevet sentralbankens signalrente, etter om lag syv år med nullrente og tre runder med ekstraordinære tilførsel av likviditet til markedet gjennom kjøp av statspapirer ("kvantitative lettelse").

I Eurosonen er veksten fortsatt svak, og arbeidsledigheten er høy. Samtidig foregår det en gradvis gjeldsbygging. Indikatorer på bedriftenes og husholdningenes forventninger viser imidlertid økende optimisme, mens pengepolitikken fortsatt innrettes veldig ekspansivt. Selv om flere indikatorer peker i riktig retning, vil det trolig ta tid før veksten i eurosonen kommer tilbake på et mer normalt nivå.

I likhet med den europeiske sentralbanken fører sentralbanken i Japan en svært ekspansiv pengepolitikk. Bank of Japan øker nå sin beholdning av verdipapirer med hele 80 billioner yen hvert eneste år, hvilket tilsvarer rundt 16 prosent av BNP. Veksten er imidlertid fortsatt på den svake siden, hovedsaklig som følge av lite vekst i forbruk og investeringer. Det antas at veksten vil holde seg svak også i årene som kommer. På lengre sikt står Japan også overfor store strukturelle utfordringer knyttet til lav innvandring og en aldrende befolkning.

Kinas økonomi møtte motbør gjennom fjoråret, blant annet med lavere aktivitet i industrien og kraftig fall i aksjemarkedet. Likevel har den økonomiske veksten holdt seg sterkt sett i forhold til normale veksttakter i Europa og USA. Årsakene til dette er fortsatt god utvikling i husholdningenes forbruk samt solid vekst i tjenestesektoren. Samlet sett er det imidlertid flere usikkerhetsmomenter rundt videre utvikling i kinesisk økonomi. Veksten ventes å avta ytterligere i årene som kommer, og det vil få stor betydning for verdensøkonomien om vekstfallet kommer gradvis eller raskt.

► LOKALT

Lokalt har store deler av næringslivet hatt et tilfredsstillende aktivitetsnivå gjennom 2015, men det er usikkerhet i enkelte bransjer for ordreinngangen i 2016. Det er mange lillesandere som arbeider i olje- og leverandørindustrien som har vært hardt rammet av nedbemanning, og nye runder er varslet. Handelsstanden merker konkurransen fra Sørlandsparken samt at flere og flere handler varer på nettet.

Boligmarkedet i Agderfylkene skiller seg fortsatt ut fra utviklingen i resten av landet. Det er mange boliger til salgs, og det tar lang tid å få omsatt boligene. I tillegg forventes det at nedbemanningen i oljesektoren har en innvirkning på markedet i 2016.

Konkurransen i bankmarkedet er stor, men Lillesands Sparebank vokser og vi har befestet vår posisjon som byens bank. DNB flyttet de ansatte til Grimstad i 2015 og har nå kun eiendomsmegling lokalisert i Lillesand.

Styret i Lillesands Sparebank kan for 2015 legge fram et godt resultat med lave tap. Bankens soliditet og kapitaldekning er fortsatt meget tilfredsstillende.

Til tross for stor konkurranse så har rentemarginen økt i 2015. Det er fokus på salg og økning i provisjonsinntekter samt kostnadsbevissthet i alle ledd. I 2015 ser man effekten av å endre fra ytelses- til innskuddsbasert pensjonsordning.

Lillesands Sparebank solgte i 2014 sin eierandel i Nets, noe som ga en gevinst på 4,3 mill. kroner. Det er årsaken til at «andre inntekter» er lavere i 2015 i tillegg til at man har kostnadsført svingninger i verdiendringer i verdipapirer grunnet et urolig marked fra september 2015.

De aller fleste av våre kunder betjener sine lån på en tilfredsstillende måte, og andelen av misligholdte lån er beskjeden. Banken ønsker å være en bidragsyter i lokalsamfunnet. I tillegg til den ordinære gaveutdelingen, gir vi støtte til mange ulike tiltak og arrangementer i løpet av året med hovedfokus på barn og unge. Banken har i likhet med tidligere år vært hovedsponsor for blant annet Lillesand Idrettslag, Lillesand Seilforening, LillesandsDa'ene, Lillesand Skolekorps, og UNG. Bankens bidrag fremover til ulike gode formål skal ikke reduseres men økes for å fremme aktivitet og et godt oppvekstmiljø.

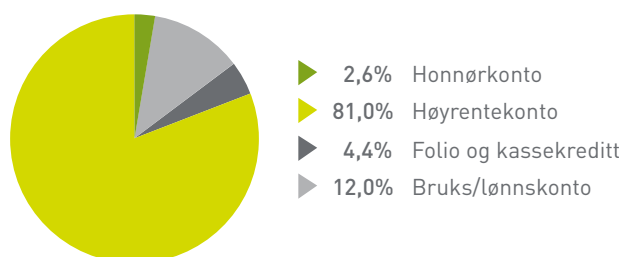
► REGNSKAP

Etter styrets mening gir resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter og kontantstrømanalyse en fyllestgjørende informasjon om årets virksomhet og bankens stilling ved årsskiftet.

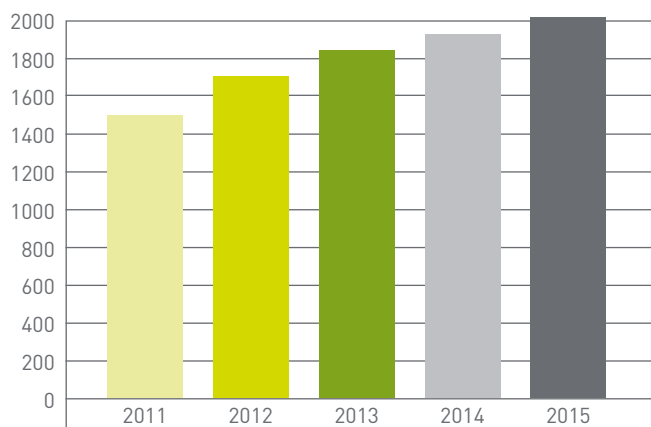
Årsregnskapet er lagt fram under forutsetning om fortsatt drift. Banken har en betryggende egenkapital, og styret er av den klare mening at det ikke er noe i dag som tilsier annet enn fortsatt drift.

Styret har ikke sett hendelser etter balansedatoen som påvirker forhold i det avlagte regnskapet.

► FORDELING AV INNSKUDDENE 2015

► INNSKUDD 2011-2015

► BALANSEN

Forvaltningskapitalen

Bankens forvaltningskapital var ved utgangen av 2015 på 2 922 mill. kroner. Dette er en økning på 39 mill. kroner eller 1,3 % mot en økning på 115 mill. kroner og 4,1 % året før.

Innskuddsutviklingen

Innskudd fra kunder var ved årsskiftet 2 071 mill. kroner. Dette ga en vekst på 123 mill. kroner eller 6,3 % mot 5,8 % i året før. Innskudd fra privatpersoner viser en økning på 5,5 % mens innskudd fra næringslivet viser en økning på 0,6 %. Av innskuddene er 22 mill. kroner fastrenteinnskudd. Av bankens samlede innskudd kommer 65,5 % mot 65,6 % året før fra personmarkedet, 28,1 % mot 29,8 % året før fra næringslivet og 6,4 % mot 4,7 % året før fra offentlig sektor. Innskuddene utgjør ved årets utgang 80,0 % av utlånene mot 77,6 % året før.

Utlånsutviklingen

Bankens samlede brutto utlån økte med 92 mill. kroner til i alt 2 602 mill. kroner, noe som gir en vekst på 3,66 % mot 2,27 % året før. Tar man hensyn til redusert overføring av lån til Verd Boligkreditt AS på 27 mill. kroner, så er veksten på 2,4 %. Lån til privatpersoner økte med 35,7 mill. kroner, mens lån til næringslivet økte med 56,2 mill. kroner. Kasse-, drifts- og brukskreditter, utgjorde 38,4 mill. kroner i 2015. Bankens utlån pr. 31.12.15 var fordelt med 78,5 % (79,9 % i 2014) på personmarkedet og 21,5 % (20,1 % i 2014) på næringslivet.

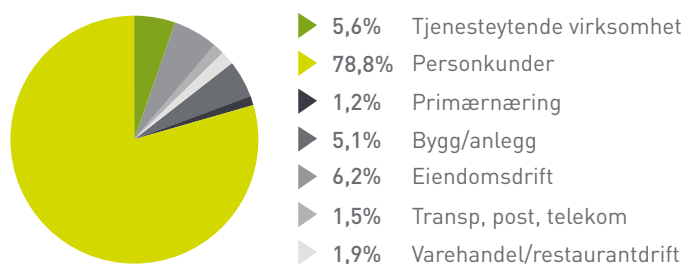
Verdipapirer

Ved utgangen av året var bankens verdipapirportefølje bokført med 170,8 mill. kroner mot 93,6 mill. kroner året før. Av beholdningen er 82 mill. kroner plassert i obligasjoner og 88,7 mill. kroner plassert i egenkapitalbevis, pengemarkedsfond og aksjer. Markedsverdien av verdipapirporteføljen var ved årsskiftet 184 mill. kroner. Gjennomsnittlig avkastning av obligasjonsbeholdningen var 1,2 % i 2015 mot 3,1 % i 2014. Banken har ikke handelsportefølje. Som tidligere år har banken fulgt en forsiktig linje i forbindelse med plassering i verdipapirer.

Likviditet

Banken har gjennom 2015 hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig. For å sikre en god og stabil likviditet, hadde vi ved utgangen av året 490 mill. kroner i innlån fra penge- og kredittmarkedet, hvilket er en reduksjon på 95 mill. kroner fra samme tidspunkt i fjor. Samlede plasseringer i kasse og bank utgjorde 130,3 mill. kroner ved årsskiftet mot 234,5 mill. kroner året før. Innlån fra penge- og kredittmarkedet har en løpetid fra 1 til 4 år.

► HVEM LÅNER I SPAREBANKEN 2015

► DRIFTSRESULTATET

Driftsresultatet før tap utgjør 18,7 mill. kroner eller 0,63 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 19,6 mill. kroner og 0,68 % i fjor. Styret er meget fornøyd med dette sett i lys av inntektsføring av gevinst av salg av aksjer i Nets på 4,3 mill i 2014, samt kostnadsføring av netto tap på verdipapirer i 2015.

Kostnadene er også redusert i 2015.

Resultatet før skatt utgjør 19,3 mill. kroner eller 0,65 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 26,8 mill. kroner eller 0,93 % i fjor. Etter skattekostnader er resultatet 13,2 mill. kroner og 0,45 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 20,3 mill. kroner eller 0,71 % i fjor.

Netto rente- og provisjonsinntekter har økt med 2,1 mill. kroner til i alt 44,1 mill. kroner og netto andre inntekter er redusert med 7,8 mill. kroner til i alt 9,0 mill. kroner.

Driftskostnadene utgjør 34,5 mill. kroner mot 39,3 mill. kroner i fjor. Kostnadene i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,16 % mot 1,37 % i fjor.

Rentenettoen er på 1,49 %, mot 1,46 % i fjor. Konkurransen i markedet er stor, banken har en betydelig likviditetsbeholdning, samtidig som bankens innlån fra penge- og kredittmarkedet også er noe i utakt med betingelsene for bankens lånekunder.

Tap på utlån og mislighold (oppgitt i hele tall)

Tap på utlån beløper seg til kr. - 0,6 mill. kroner som er en tilbakeføring på tidligere tap på 0,6 mill. kroner. I 2014 ble det innteksført en avsetning i balansen på 7,3 mill. kroner.

Brutto misligholdte lån utgjør 8,1 mill. kroner som er 0,31 % av brutto utlån.

- I 2015 har vi ikke nedskrevet verdipapirer.
- Pensjonsforpliktelsen er aktuarberegnet.
- Årsoverskuddet etter beregnet skatt på 6,1 mill. kroner utgjør 13,2 mill. kroner mot 20,3 mill. kroner forrige år.

Disponering av overskuddet:

Styret foreslår at overskuddet på 13,2 mill. kroner disponeres slik:

Overført gavekonto	kr. 450 000
Overført gavefond	kr. 1 700 000
Overført sparebankens fond	kr. 11 100 000

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter på -31,6 mill. kroner. Hovedforklaringen til at denne er lavere enn bankens driftsresultat er redusert utlån og endring i verdipapirportføljen.

Netto likviditetsendringer fra investerings-aktiviteter er på - 0,4 mill. kroner, og netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter er på - 96,4 mill. kroner.

Egenkapital og soliditet

Bankens soliditet er meget tilfredsstillende. Kapitaldekningen utgjør 23,05 % (23,21 % i 2014) som er betydelig over myndighetenes kapitaldekningskrav.

Samlede fonds er på 344,8 mill. kroner og utgjør 11,7 % (11,5 % i 2014) av forvaltningskapitalen pr. 31.12.2015.

Renteutviklingen

Norges Bank kuttet styringsrenten med 0,25 prosentpoeng til 1,0 prosent på rentemøte i juni 2015, samt med 0,25 prosentpoeng til 0,75 prosent under rentemøte i september 2015.

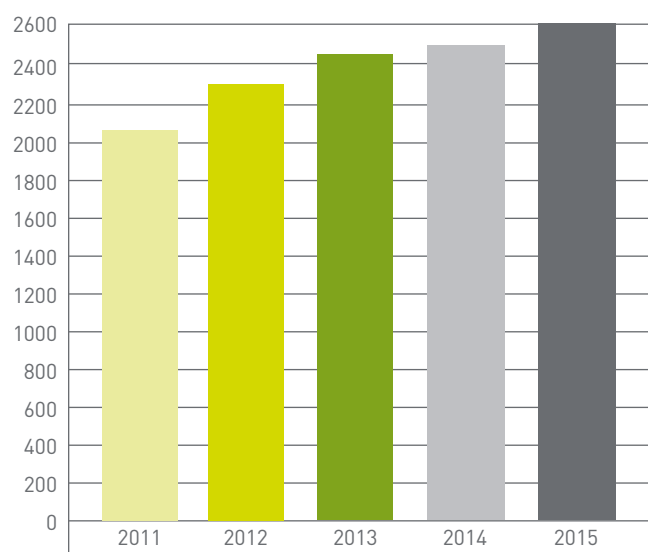
Risikostyring

Med risiko forstår vi alle forhold som kan hindre banken i å nå fastsatte strategier og mål. Helhetlig risikostyring er en prosess, gjennomført av styret, ledelse og ansatte anvendt i fastsettelse av strategi og på tvers av virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikoappetitt og for å gi rimelig grad av sikkerhet for virksomhetens måloppnåelse (definisjon COSO). Risikostyring er et fokusområde og en viktig del av den strategiske styringen og styrets oppfølging av banken.

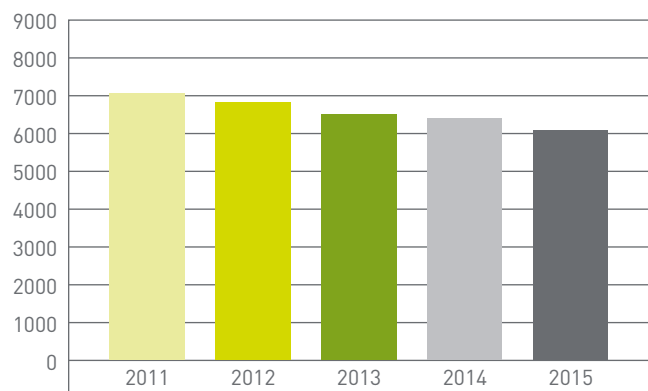
Banken har som et av sine hovedmål å ha en moderat risikoprofil. Vi fokuserer på strategisk og forretningsmessig risiko, finansiell risiko og operasjonell risiko. Banken har en løpende prosess knyttet til overvåking og vurdering av de forskjellige risikofaktorer.

Etter styrets vurdering er bankens risikoeksponering i tråd med de retningslinjer som er trukket opp.

► UTLÅN 2011-2015

► LILLESANDS SPAREBANKS SKATT (BELØP I 1000,-)

► STRATEGISK RISIKO

Strategisk risiko er knyttet til risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsinger. Vi legger stor vekt på å opprettholde den tillit og det gode renommé vi har i markedet. Den strategiske risikoen vil avdekkes gjennom løpende drøftelser i styret og administrasjon og gjennom periodiske evalueringer.

► FINANSIELLE RISIKI

Bankens finansielle risiki består hovedsakelig av kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko (rente, kurs og valutarisiko). Banken har som et av sine hovedmål å ha en lav risikoprofil. Bankens finansielle risiki avdekkes og styres gjennom månedlige oppgaver/rapporteringer.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen kan defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og til at deponerte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisikoen er historisk sett den største risikoen i bankdriften. I vår utlånsprosedyre legges det stor vekt på betalingsevne og sikkerhet for å holde kredittrisikoen under kontroll. Vi oppdaterer kontinuerlig policy og håndbøker i henhold til Finanstilsynets retningslinjer/forskrifter. Kredittrisikoen overvåkes gjennom misligholds rapportering, kredittkontroll og oppfølging av utsatte engasjementer.

Bedriftskundenes regnskaper innhentes årlig, og hvert kvartal går vi gjennom de engasjementene som vi definerer som utsatte. Styret får seg jevnlig forelagt rapporter over utsatte engasjementer.

Det vesentligste av vår virksomhet er konsentrert i Lillesandsområdet. Videre har vi til dels høy konsentrasjon av engasjementer mot lokale håndverksbedrifter. For øvrig vises til note 4.

Banken har i de senere år hatt lave tapskostnader, og ved utgangen av året var misligholdte lån fortsatt beskjedne. Vi har vurdert at nivået for tap fremover ikke vil overstige 0,30 % av brutto utlån i en 3-års-periode. Vi har ikke foretatt endringer av vår kredittrisiko-profil gjennom året. Ved eventuelle fremtidige endringer i denne, forventer vi at normale tap skal kunne dekkes av bankens ordinære driftsresultat.

I dag er det vår oppfatning at den samlede risiko innenfor dette området kan anses som forholdsvis lav.

Rente- og kursrisiko

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje.

Banken har for tiden bare mindre beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente. Fastrentelån sikres ved behov med renteswapper. Dette medfører at det i hovedsak kan gjøres parallelle skift i rentenivået for innskudd og utlån. Bankens finansiering fra markedet fastsettes kvartalsvis i henhold til 3 måneders Nibor.

Styret har fastsatt retningslinjer for handel med verdipapirer, hvor det er lagt vekt på å ha en lav risikoprofil. Det kjøpes kun papirer med flytende rente, og bankens policy er at obligasjoner holdes til forfall. Varigheten av obligasjonsbeholdningen var pr. 31.12.2015 på 0,17 år (pr. 31.12.2014 på 0,12 år).

Banken har også i 2015 bare i ytterst beskjeden grad vært eksponert i egenkapitalbevis og aksjer.

Renterisikoen innenfor nevnte områder vurderer vi ikke som betydelig. Bankens styre vurderer risikoen for tap på verdipapirplasseringene som tilfredsstillende.

Valutarisiko

Lillesands Sparebank har kun en beskjeden kontantbeholdning som er knyttet til kjøp og salg av reisevaluta, og risikoen i denne er liten. Vi har videre stilt garantier for et beskjedent antall valutalån.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens forvaltningskapital og kapitaldekning vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Banken er registrert på ABM (en alternativ markeds plass på børsen for notering og handel av obligasjoner og sertifikater).

Innskudd fra kunder er bankens viktigste og mest stabile finansieringskilde. Styret legger vekt på at forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån skal være tilfredsstillende. De tre største innskuddene er fra næringslivet og offentlig sektor og beløper seg til totalt 135,2 mill. kroner.

Banken har pr. 31.12.2015 hentet inn 490 mill. kroner fra penge- og kredittmarkedet mot 585 mill. kroner i 2014. Det er overført 171,4 mill. kroner i lån til Verd Boligkreditt AS og banken har fortsatt en buffer av lån som er klargjorte og som kan overføres ved behov. Bankens gode resultat og solide kapitaldekning har bidratt til at nødvendig kapital har vært tilgjengelig også i 2015, og til akseptabel pris. For å redusere likviditetsrisikoen, er banken bevisst på å spre innlån på ulike løpetider, samtidig som låneopptakene er langsiktige.

Ved årsskiftet var innskuddsdekningen på 80,0 % mot 77,6 % i fjor.

Styret har fastsatt retningslinjer for likviditetsstyring. Vi benytter Finanstilsynets likviditetsindikator og det er lagt opp til at vi skal ligge i området lav eller moderat risiko. Vi har hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon gjennom året, samtidig som styret følger finansieringen av banken nøye.

► OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Vi har fokus på at vi har den kompetansen som trengs samt å avdekke eventuell nøkkelmannsrisiko. En vesentlig del av den operasjonelle risikoen i banken er knyttet til bruk av informasjons- og kommunikasjonteknologi IKT. Risikoen avdekkes gjennom internkontroll og revisjonshandlinger. Risikoen vurderes som akseptabel.

► INTERNKONTROLL OG BASEL II.

Styret har fastsatt prinsipper for internkontrollen i banken på de ulike aktivitetsområder og påsett at den er etablert i samsvar med lover og forskrifter. Styret har behandlet den årlige internkontrollrapporten og kan bekrefte at den etter styrets mening er gjennomført og dokumentert i henhold til forskriften om internkontroll.

Styret har gjennom året gjennomgått og vurdert bankens risiko- og kapital-vurderingsprosessen (ICAAP). ICAAP er en integrert del av styrets og ledelsens rutiner for overordnet styring og kontroll. Styret mener at banken har tilpasset seg det nye regelverket på en god måte ut fra bankens størrelse og risikoprofil.

Offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriften

Vi viser til forskriftens § 45-1 andre ledd og kan opplyse at informasjon vedrørende Pilar III fremkommer på bankens hjemmeside.

► ETIKK

Banken har utarbeidet egne etiske retningslinjer og legger stor vekt på å ha en høy etisk standard internt og i sin dialog med kunder. I disse retningslinjene er også samfunnsansvar omhandlet. Disse retningslinjene er lagt ut offentlig via banken sin hjemmeside. Alle ansatte har gjennomgått kurs i etikk. Vi mener at dette blir godt ivare tatt i banken.

► PERSONAL- OG ARBEIDSMILJØ

Ved utgangen av året var det ansatt 11 personer i full stilling og 9 personer på deltid. Dette innebærer at det er knyttet 16,8 årsverk til banken pr. 31.12.2015. Rengjøringshjelp og vaktmester er engasjert på deltid og kommer i tillegg.

Vår målsetting er at vi skal opprettholde et arbeidsmiljø som er i samsvar med lover og regler for helse, miljø og sikkerhet. Samarbeidet med de ansatte i forskjellige utvalg har vært godt, og arbeidsmiljøet må betegnes som meget bra.

Banken har kollektiv pensjons- og ulykkesforsikring for de ansatte. Aldersgrensen er 67 år med mulighet for ansatte til å gå av med AFP fra 62 år.

Legeundersøkelse gjennomføres rutinemessig og helsetilstanden blant de ansatte er god. Sykefraværet var på 2 % mot 0,76 % året før.

Bankens sikkerhetsutstyr blir jevnlig testet og sikkerhetsrutinene gjennomgått. Det har ikke vært personskader eller materielle skader i løpet av året. Rutinene ved brann og ran blir jevnlig gjennomgått.

Endrede rammebetingelser med blant annet nye og strengere kompetansekrav innenfor flere områder gjør det nødvendig å tilrettelegge for å styrke kompetansen i organisasjonen. Banken har tilsluttet seg den nasjonale ordningen for autorisering av finansielle rådgivere. Seks av bankens ansatte er autoriserte finansielle rådgivere. En av disse er også autorisert som sensor. I tillegg er to ansatte autoriserte som forsikrings-rådgivere.

► LIKESTILLING

Banken har som hovedmål å arbeide for full likestilling mellom kjønnene på alle plan. Det legges særskilt vekt på muligheter for etterutdanning og videre utvikling.

I vårt høyeste organ, forstandskapet, er kvinneandelen 60 %, i kontroll-komiteén 33 % og i styret 60 %. Av bankens 20 ansatte er 13 kvinner og 7 menn. 2 menn og 7 kvinner arbeider deltid. 35,7 % av totale årsverk er menn og 64,3 % kvinner.

► DET YTRE MILJØ

Bankens forurensing av det ytre miljø vil stort sett være av indirekte karakter blant annet ved kjøp og bruk av reiser, energi, papir og andre forbruksgjenstander, samt ved oppvarming, kloakk, avfall og avfallshåndtering.

Styret anser at dette bidrar til minimal forurensing av det ytre miljø. Banken er autorisert som en Miljøfyrtårnsbedrift.

► EIERSTYRING

Som selvstendig, selveiende sparebank har vi ingen eiere som skal ha del i bankens overskudd. Etter at gaveutdelingen er gjennomført, legges overskuddet til bankens fond og virker til beste for lokalsamfunnet.

Banken har som mål å være lokal, nær og personlig. Viktig for kundebehandlingen i banken er blant annet forutsetningen om imøtekomende og dyktige ansatte, god rådgivning og god etisk standard.

Sparebankens styringsstruktur følger av særskilte regler i sparebankloven. Dette innebærer andre styringsorganer enn for aksjeselskaper. Vårt verdigrunnlag og forretningsidé med lokal forankring og samfunnsansvar er tuftet på bestemmelser i sparebankloven og bankens vedtekter og betyr blant annet at eierstyringen utøves av forstandskapet som er sammensatt dels av innskytervalgte (12), dels av kommunalt oppnevnte (4), dels av ansatte (4).

Det er styret i banken som har rollen som revisjonsutvalg og risiko-utvalg.

Banken har kontrollmekanismer som sikrer at dens beslutninger treffes uavhengig og i samsvar med en klar risikostrategi og kredittpolicy. Disse er nærmere omtalt i denne beretningen.

► FRENDE HOLDING AS

Lillesands Sparebank er inne på eiersiden i Frende Holding AS og samarbeider om Frenedes produkter innenfor livs- og skadeforsikring. Gjennom selskapet kan vi selge de aller fleste forsikringsprodukter. Styret er godt fornøyd med utviklingen i forbindelse med salget av forsikringsprodukter.

► NORNE SECURITIES AS

Vi er også inne på eiersiden i verdipapirforetaket Norne Securities AS. Gjennom selskapet kan Lillesands Sparebank tilby aksjehandel på nett til våre kunder.

► VERD BOLIGKREDITT AS

I samarbeid med andre banker er vi inne på eiersiden i boligkreditselskapet Verd Boligkreditt AS. Ved å stille særskilt sikrede boliglån som sikkerhet vil boligkreditselskapet oppnå gunstigere fundingbetingelser.

► DSS-SAMARBEID

Samarbeidet med DSS-bankene (de samarbeidende sparebankene) er meget godt, og vi samarbeider innenfor flere områder, men hovedvekten er innenfor IT drift og innkjøp av systemer. Høsten 2015 inngikk DSS bankene en ny forbedret avtale med Evry som løper ut 2020, samt at bankene arbeider videre med å styrke samarbeidet ytterligere. Lillesands Sparebank v/ adm. banksjef hadde en sentral rolle i dette arbeidet.

► UTSIKTENE FOR DET KOMMENDE ÅR

Det er stor usikkerhet knyttet til økonomien både nasjonalt og internasjonalt i 2016. Her hjemme er det ventet lave renter, lav lønnsvekst og høyere arbeidsledighet.

Lillesand er i et vekstområde og sysselsettingen er p.t høy, men vi ser med bekymring på de innvirkningene en lav oljepris har hatt på olje- og leverandørindustrien da mange i Lillesand er ansatt i denne bransjen. Det er også bekymringsfullt at det er så lite omsetning av boliger.

Handelsstanden merker konkurransen fra Sørlandsparken, samt handel på nett, og det er tøft for en del å drive når man må basere driften på god omsetning fra sommermånedene.

Styret har som målsetting at Lillesands Sparebank skal være en aktiv pådriver i vårt område og befeste posisjonen som Lillesands egen bank. Med vår soliditet og gode kapitaldekning står vi godt rustet til å møte de utfordringene som måtte oppstå i 2016.

Konkurransen innen finansnæringen er stor, men banken har en jevn vekst. Selv om vi tar høyde for noe økte tap grunnet situasjonen i olje og leverandørindustrien, regner banken med at tapene i 2016 fortsatt vil ligge på et relativt lavt nivå. Styret regner med at resultatet i 2016 vil ligge på nivå med 2015 resultatet.

► TAKK

Styret vil takke alle ansatte for flott innsats og godt samarbeid i året som er gått. Vi vil også rette en hjertelig takk til våre kunder og øvrige samarbeids-partnere for deres oppslutning om banken i 2015.

Lillesand, 11. februar 2016
- I styret for Lillesands Sparebank

Signe Ann Jørgensen
Signe Ann Jørgensen
Leder

Torkil Sigurd Mogstad
Torkil Sigurd Mogstad
Nestleder

Knut Harald Kvite
Knut Harald Kvite

Inger Vollstad
Inger Vollstad

Anne Grethe Sund
Anne Grethe Sund
Adm. banksjef

Ingeborg Dobbe
Ingeborg Dobbe
Ansattes representant

BYENS BANK

STØTTER DEN GODE AKTIVITETEN
LAG OG FORENINGER HAR I BYEN VÅR

BYENS BANK

GIR DEG BANKTJENESTER FRA A-Å

►► RESULTATREGNSKAP

01.01.15 - 31.12.15

	Note	2015	2014
1.2. Renter o.l. av utlån til kredittinstitusjoner		3.097.399	4.587.339
1.3. Renter o.l. av utlån til og fordringer på kunder		88.295.427	100.892.541
1.4. Renter o.l. av sertifik./obligasj./rentebærende verdipapirer		3.089.026	3.314.946
1. Renteinntekter og lignende inntekter	2	94.481.852	108.794.825
2.1. Renter o.l. på gjeld til kredittinstitusjoner		3.080.403	3.451.354
2.2. Renter o.l. på innskudd fra og gjeld til kunder		33.426.642	46.107.240
2.3. Renter o.l. på utstedte verdipapirer		12.504.375	15.952.019
2.5 Andre rentekostnader og lignende kostnader		1.308.682	1.247.277
2. Rentekostnader og lignende kostnader		50.320.102	66.757.890
I Netto rente- og provisjonsinntekter		44.161.750	42.036.935
3.1. Inntekter av aksjer/andre verdipapirer m/ variabel avkastning		1.905.909	1.528.323
3. Utbytte og andre innt. av vp. med variabel avkastning		1.905.909	1.528.323
4.1. Garantiprovisjon		714.111	690.137
4.2. Andre gebyrer og provisjonsinntekter		9.159.163	8.998.905
4. Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	8	9.873.274	9.689.042
5.2. Andre gebyrer og provisjonskostnader		1.217.493	1.411.485
5. Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		1.217.493	1.411.485
6.1. Netto gev./tap påertif./oblig./andre rentebærende verdipapirer		-1.203.230	269.288
6.2. Netto gev./tap på aksjer/andre verdipapirer		-1.220.904	5.239.256
6.3. Netto gev./tap på valuta og finansielle derivater		556.925	528.057
6. Netto verdiendring og gevinst/tap andre verdipapirer/valuta		-1.867.208	6.036.601
7.1. Driftsinntekter faste eiendommer		323.382	422.784
7.2. Andre driftsinntekter			561.315
7. Andre driftsinntekter		323.382	984.099
Sum andre inntekter		9.017.865	16.826.580
8.1.1. Lønn	12,13,14	10.766.890	11.060.006
8.1.2. Pensjoner	15	1.702.886	7.246.408
8.1.3. Sosiale kostnader		2.484.097	2.399.127
8.2. Administrasjonskostnader		13.019.421	11.619.343
8. Lønn og generelle administrasjonskostnader		27.973.294	32.324.885
9.1. Ordinære avskrivninger		2.300.270	2.340.894
9. Avskrivninger mv av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	17	2.300.270	2.340.894
10.1. Driftskostnader faste eiendommer		562.233	551.978
10.2. Andre driftskostnader	18	3.615.444	4.085.489
10. Andre driftskostnader		4.177.677	4.637.467
Sum driftskostnader		34.451.241	39.303.245
Resultat før tap		18.728.374	19.560.270
11.1. Tap på utlån		-610.287	-7.291.572
11. Tap på utlån, garantier mv	4	-610.287	-7.291.572
12.1. Nedskrivninger			95.500
12. Nedskr./reversering av nedskr. og gev./tap	6		95.500
Resultat etter tap		19.338.661	26.756.341
13. Skatt på ordinært resultat	19	6.111.111	6.426.806
II Resultat av ordinær drift etter skatt		13.227.550	20.329.535
III Resultat for regnskapsåret		13.227.550	20.329.535
Overført gavefond	20	1.700.000	1.500.000
Gaver	20	450.000	250.000
Overført til sparbankens fond		11.077.550	18.579.535
Sum disponeringer		13.227.550	20.329.535
Resultat av ordinær drift etter skatt i % av gj.forvaltningskapital		0,45%	0,71%

►► BALANSE

PR. 31.12.15

► EIENDELER

	Note	2015	2014
1. Kontanter og fordringer på sentralbanker		68.543.615	63.139.648
3. Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		61.713.891	195.628.548
4.3. Kasse /drifts- og brukskreditter		223.131.060	273.512.594
4.4. Byggelån		19.644.688	17.506.544
4.5. Nedbetalingslån		2.359.660.972	2.219.543.835
4. Brutto utlån	4,16,21	2.602.436.720	2.510.562.974
4.7. - spesifiserte tapsavsetninger	4	-1.260.233	-1.883.595
4.8. - uspesifiserte tapsavsetninger	4	-5.000.000	-5.000.000
4. Utlån til og fordringer på kunder		2.596.176.487	2.503.679.379
6.1. Utstedt av det offentlige		0	0
6.2. Utstedt av andre		82.085.720	74.918.600
6. Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	6	82.085.720	74.918.600
7.1. Aksjer, andeler og grunnfondsbevis		88.737.364	18.717.305
7. Aksjer, andeler og andre vp. med variabel avkastning	7	88.737.364	18.717.305
10.3. Andre immatrielle eiendeler		1.977.183	3.005.832
10. Immatrielle eiendeler	17	1.977.183	3.005.832
11.1. Maskiner, inventar og transportmidler		4.132.463	4.859.067
11.2. Bygninger og andre faste eiendommer		9.874.423	9.959.314
11. Varige driftsmidler	17	14.006.886	14.818.381
12. Andre eiendeler		4.396.697	3.827.108
13.1. Opptj. ikke mottatte inntekter	4	3.987.536	4.721.621
13.2. Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	15	419.621	976.969
13. Forsk. bet. ikke påløpte kostnader og opptj. ikke mottatte inntekter		4.407.157	5.698.590
Sum eiendeler	3	2.922.045.000	2.883.433.390

►► BALANSE

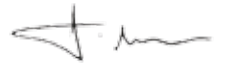
PR. 31.12.15

► GJELD OG EGENKAPITAL

	Note	2015	2014
14.1. Lån/innskudd fra kred.instit. uten avtalt løpetid		401.203	269.297
14.2. Lån/innskudd fra kred.instit. med avtalt løpetid		100.000.000	100.020.434
14. Gjeld til kredittinstitusjoner	5	100.401.203	100.289.731
15.1. Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		1.116.891.333	965.966.989
15.2. Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		954.394.174	982.000.558
15. Innskudd fra og gjeld til kunder	5	2.071.285.507	1.947.967.546
16.3. Obligasjonsgjeld		390.124.029	486.589.995
16. Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	5	390.124.029	486.589.995
17. Annen gjeld	19	11.321.297	10.741.153
18. Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		3.236.407	3.565.623
19.1. Pensjonsforpliktelser	15	657.946	1.398.295
19.2. Utsatt skatt	19	218.728	391.000
19. Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		876.674	1.789.295
Sum gjeld		2.577.245.117	2.549.865.251
22.2. Sparebankens fond		340.738.693	328.920.602
22.3. Gavefond		4.061.190	3.569.446
22. Opptjent egenkapital		344.799.883	332.490.048
Sum egenkapital	20	344.799.883	332.490.048
Sum gjeld og egenkapital	3	2.922.045.000	2.883.433.390
Poster utenom balansen			
Betingede forpliktelser		70.743.770	48.357.253
Forpliktelser		142.713.752	143.739.861

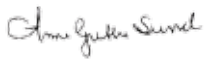
Lillesand, 11. februar 2016
- I styret for Lillesands Sparebank

Signe Ann Jørgensen
Leder

Torkil Sigurd Mogstad
Nestleder

Knut Harald Kvite

Inger Vollstad

Anne Grethe Sund
Adm. banksjef

Ingeborg Dobbe
Ansattes representant

►► NOTEOPPLYSNINGER TIL REGNSKAP 2015

BANKENS ÅRSOPPGJØR ER UTARBEIDET I OVERENSSTEMMELSE MED REGNSKAPSLØV, FORSKRIFT OM ÅRSREGNSKAP FOR BANKER, ØVRIGE LOVER OG BESTEMMELSER FOR SPAREBANKER OG GOD REGNSKAPSSKIKK FOR ØVRIG. DET ER UNDER DEN ENKELTE NOTE REDEGJORT FOR DE BENYTTETE REGNSKAPSPRINSIPER. ALLE TALL ER OPPGITT I 1000 KRONER SÅ FREMT DET IKKE ER ANGITT NOE ANNET.

► NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Virkelig verdi

Når regnskapsposter vurderes til virkelig verdi, i motsetning til anskaffelseskost, benyttes observerte markedsverdier.

Finansielle instrumenter – klassifisering og verdivurdering

Bankens beholdning av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning klassifiseres som omløpsmidler eller anleggsmidler. Bankens markedsbasert obligasjoner i boligkreditselskaper er klassifisert som omløpsmidler mens resterende obligasjoner er klassifisert som anleggsmidler. Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning fordeles i utgangspunktet for hver av gruppene i handelsportefølje og øvrige omløpsmidler, samt anleggsmidler. Finansielle instrumenter som er omløpsmidler samt børsnoterte anleggsmidler bokføres til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi i tråd med god regnskapskikk. Strategiske plasseringer klassifiseres som anleggsmidler, og er i regnskapet vurdert til anskaffelseskost og reguleres ikke for fortløpende kursendringer. I den grad verdifall ikke forventes å være forbigående vil disse verdipapirene likevel bli nedskrevet til virkelig verdi. Reverseringen av tidligere nedskrivninger skjer kun der grunnlaget for nedskrivninger ikke lenger er til stede.

Finansielle instrumenter - derivater

I den grad banken benytter finansielle derivater, er det i sikringsøyemed. Banken har inngått rentebytteavtale (renteswap), og denne behandles regnskapsmessig som verdisikring. Verdiendringer på sikringsinstrumentet regnskapsføres når sikringsinstrumentene realiseres. Sikringsobjektet balanseføres til nominell verdi da der er den verdien som reflekterer effekten av sikringen.

Finansielle instrumenter - handelsportefølje

Banken har ikke markedsbasert finansiell handelsportefølje.

Verdsettelse av låneengasjementer mv.

Lån er verdsatt til pålydende når renter og avdrag betjenes etter avtalen og det ellers ikke er forhold som tilsier at engasjementet bør nedskrives.

Et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall dersom det foreligger objektive bevis på at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring av et utlån, og den tapshendelsen reduserer utlånets estimerte fremtidige kontantstrøm. Som objektive bevis på verdifall regnes vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, innvilget betalingsutsettelse eller endring i andre avtalevilkår som følge av betalingsproblemer hos debitor, eller at det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandlinger, annen finansiell restrukturering eller konkurs.

Dersom det finnes objektive bevis på verdifall, beregnes tap på utlån som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Vurderingen av om det finnes objektive bevis for verdifall gjøres enkeltvis for alle utlån som anses som vesentlige, og det kan gjøres for utlån som ikke anses som vesentlige.

Tapsutsatte engasjementer samt misligholdte lån vurderes fortløpende, minimum en gang pr. kvartal.

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket. Alle lån som er misligholdte, uansett størrelse, blir vurdert og fremkommer i note 4.

Objektive bevis for at en gruppe av utlån har verdifall omfatter observerbare data som fører til en målbar nedgang i estimerte fremtidige kontantstrømmer fra utlånsgruppen, herunder negative endringer i betalingsstatus til debitorer i utlånsgruppen eller nasjonale eller lokale økonomiske forhold som samsvarer med mislighold i utlånsgruppen. Ved vurdering av nedskrivning på grupper, er bankens utlån delt inn i personkundemarked og bedriftsmarked med lav, moderat og normal (høyere) risiko.

Som konstaterte tap regnes tap på et engasjement som er konstatert ved konkurs, stadfestet akkord, ved utleggsforretning som ikke har ført frem, ved rettskraftig dom eller ved frivillig gjeldsordningsavtale.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, gebyrer og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekt eller påløper som kostnad. Etableringsgebyr er av en slik størrelse at de ikke overstiger kostnaden forbundet med etablering av lån/kreditt.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler oppført i regnskapet til anskaffelseskost fratrasket akkumulerte avskrivninger. Ordinære avskrivninger er basert på anskaffelseskost og fordeles lineært utover forventet økonomisk levetid på objektet. Avskrivningene for året belaster årets driftskostnader og fremkommer på egen linje i resultatregnskapet.

Regnskapsmessig behandling av gjeld

Påløpne kostnader periodiseres i tråd med sammenstillingsprinsippet. For å fastsette pensjonsforpliktelser benyttes aktuar til beregningen.

Utstedte obligasjoner er oppført i balansen til pålydende verdi med tillegg av evt. overkurs og fradrag for evt. underkurs. Overkurs inntektsføres og underkurs kostnadsføres planmessig som en justering av løpende rentekostnader frem til forfall.

Omregning av utenlandsk valuta

Utenlandsk valuta omregnes etter offisielle midtkurser pr. 31.12.

Pensjoner

Banken endret fra ytelsesbasert pensjon til innskuddspensjon i 2014. Ytelsesbasert pensjon er videreført for en pensjonist. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen beregnes i samsvar med IAS 19. Forventet avkastning på pensjonsmidlene beregnes ved bruk av diskonteringsrenten som beregnes ved brutto pensjonsforpliktelse. Periodens opptjente pensjonsrettigheter og netto rentekostnad presenteres under pensjoner på linjen lønn mv i resultatregnskapet. Aktuarielle gevinster og tap føres direkte mot egenkapitalen. Banken har videre usikrede pensjonsforpliktelser i form av medlemskap i AFP-ordning. Denne er ikke balanseført.

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikrings-selskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som pensjonskostnad i den perioden premien pådras. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Skatt

Skattekostnaden i regnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25 % av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skatte-reducerende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført i balansen.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstilling settes opp etter den indirekte modellen og finnes i egen oppstilling i årsregnskapet.

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som løpende renter knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt inn- og utbetalinger generert fra øvrige inntekter og omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten banken driver.

Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdi-papirtransaksjoner med unntak av handelsporteføljen. I tillegg inngår kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler i denne delen av oppstillingen.

Finansieringsaktiviteter inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld samt egenkapital.

Prinsippendringer

Banken har i 2015 endret standard for beregning av pensjonsforpliktelse fra NRS 6 til IAS 19. Se note 22 for nærmere omtale og beregning av effekter på regnskapet.

► NOTE 2

FORDELING AV INNTEKTER PÅ GEOGRAFISKE OMRÅDER

Utlånene er fordelt med 69,6 % (69,0 % i 2014) til Lillesand kommune, 12,3 % (13,2 %) til våre nabokommuner og 18,1 % (17,7 %) til landet for øvrig. Garantier er fordelt med 94,2 % (64,2 %) i Lillesand kommune, 5,5 % (8,6 %) til våre nabokommuner og 0,3 % (27,2 %) til landet for øvrig. Vi anser ikke at det er vesentlig forskjell på risikoen i de forskjellige geografiske områdene.

► NOTE 3
FINANSIELL RISIKO

Likviditetsrisiko – restløpetid for hovedpostene i balansen.

	Inntil 1. mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	over 5 år	U/restløpetid	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker samt gjeldsbrev som kan refinansieres i sentralbanker	68.544						68.544
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	37.039				24.675		61.714
Utlån til og fordringer på kunder	262.253	21.976	89.631	414.092	1.814.485		2.602.437
Tapsavsetninger						-6.260	-6.260
Obligasjoner/sertifikater og andre rentebærende verdipapirer			14.950	62.255	4.881		82.086
Øvrige eiendeler med restløpetid	8.804						8.804
Eiendeler uten restløpetid						104.720	104.720
Sum eiendeler	376.640	21.976	104.581	476.347	1.844.041	98.460	2.922.045
Gjeld til kredittinstitusjoner	401	50.000	50.000				100.401
Innskudd fra og gjeld til kunder	1.638.321	410.940		22.025			2.071.286
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			19.500	370.624			390.124
Øvrig gjeld med restløpetid	5.552	396	8.190				14.138
Gjeld uten løpetid	339					877	1.216
Egenkapital							344.880
Sum gjeld og egenkapital	1.644.613	461.336	77.690	392.649	-	877	2.922.045
Nettosum alle poster	-1.267.973	-439.360	26.891	83.698	1.844.041	97.583	0
Poster utenom balansen							
Garantiansvar				70.744			70.744
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter		142.714					142.714

Restløpetiden for kassekreditt og byggelån er klassifisert under utlån til og fordringer på kunder inntil 1 mnd.

Hoveddelen av innskuddene har ikke bindingstid, men betraktes likevel som en stabil finansieringskilde. Styret har vedtatt retningslinjer for bankens likviditetsstyring som legger opp til en konservativ likviditetsstrategi for å unngå at det tas risiko som kan sette banken i en kritisk likviditetssituasjon.

Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

Lillesands Sparebank legger opp til at man skal benytte likviditetsindikatorene som Finanstilsynet benytter, og at disse for oss skal ligge i området lav eller moderat risiko.

Modellen beregner hvor stor andel av illikvide eiendeler som er langsiktig finansiert, dvs. med gjenstående løpetidslengde over 1 år (likviditetsindikator 1). Indikator 2 er identisk bortsett fra at tidsperioden det fokuseres på er endret fra 1 år til 1 måned.

Banken har i 2015 hatt en tilfredsstillende likviditetssituasjon. For å sikre en god og stabil likviditet hadde vi ved utgangen av året 490,0 mill. kroner i innlån fra penge- og kredittmarkedet.

Lillesands Sparebank har også en buffer i en kommittert trekkrettighet mot en større norsk bank på 75 mill. kroner.

Renterisiko – avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser på hovedpostene i balansen.

	Inntil 1. mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	over 5 år	U/rente-eksponering	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	58.884					9.659	68.543
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	61.714						61.714
Utlån til og fordringer på kunder		2.469.383		126.794			2.596.177
Obligasjoner og sertifikater		82.086					82.086
Øvrige eiendelersposter						113.525	113.525
Sum eiendeler	120.598	2.551.469	0	126.794	0	123.184	2.922.045
Gjeld til kredittinstitusjoner	401	100.000					100.401
Innskudd fra og gjeld til kunder		1.638.321	410.940	22.025			2.071.286
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		390.124					390.124
Øvrig gjeld						15.434	15.434
Egenkapital						344.800	344.800
Sum gjeld og egenkapital	401	2.128.445	410.940	22.025	0	360.234	2.922.045
Nettosum alle poster	120.197	423.024	410.940	104.769	0	-237.050	0

Renterisikoen i bankporteføljen er knyttet til tap i forbindelse med ulik bindingstid i forbindelse med bankens innskudds- og utlånsportefølje.

Banken har for tiden bare ubetydelige beløp i innskudd og utlån med bundet rente – alle øvrige utlån og innskudd er gitt med flytende rente.

Beholdningen av obligasjoner og sertifikater har en gjennomsnittlig durasjon på 0,17. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr. 280 811,- ved årets slutt. Fastrentelånene har en restløpetid inntil 5 år.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelser i andre valutaer skal medføre tap som følge av endringer i valutakurser.

Banken har ingen balanseposter i valuta. Banken har imidlertid stilt garanti for et beskjedent antall valutalån, men garantiene er stilt i norske kroner slik at vi ikke har valutarisiko. Valutabeholdningen i kassene omregnes til NOK etter offisielle midtkurser.

► NOTE 4
UTLÅN, GARANTIER OG TAP PÅ UTLÅN

Fordeling av brutto utlån og garantier på risikogrupper

Bankens utlån og garantier er inndelt i risikogrupper etter bestemte kriterier. Risikoklassifiseringen er en integrert del av saksbehandlingen i forbindelse med kredittgivning og rutinemessig oppfølging av de største engasjementene. Vi benytter Sparebanken Sør's scoringsmodell og klassifiseringssystem som har 11 risikoklasser, A – K, hvor A angir lavest risiko og K høyest. I oversikten her er risikoklassene A - D gruppert under betegnelsen lav risiko, E - H angir moderat risiko mens I, J og K kalles normal (høyere) risiko. I klasse K rubriseres de kunder hvor vi enten har foretatt individuell nedskrivning eller har måttet konstatere tap. I oversikten nedenfor legges disse i gruppen for normal (høyere) risiko. Lån og garantier til personkundemarkedet klassifiseres ut fra sikkerhet, gjeldsgrad og adferdsscore, mens for engasjementer med bedriftskundene legges det i tillegg til sikkerheten også inn en faktor med basis på siste års regnskap som belyser soliditet og evne til å betjene gjelden.

Banken vektlegger risiko ved prising av lån og garantier, jfr bankens prisliste. De lån som har lavest rente har normalt også tilsvarende lav risiko.

Risikogrupper	Brutto utlån		Garantier		Individuelle nedskrivninger Utlån + garantier		Potensiell eksponering v/ubenyttede trekkfasiliteter	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Privat, lav risiko	1.777.696	1.663.241	5.545	3.473	0	0	107.871	75.717
Næring, lav risiko	339.375	276.328	33.280	20.385	0	0	16.135	43.299
Sum lav risiko	2.117.071	1.939.569	38.825	23.858	0	0	124.006	119.016
Privat, moderat risiko	186.408	260.162	20	45	0	0	3.383	6.170
Næring, moderat risiko	186.614	167.875	30.068	22.892	0	0	9.677	12.494
Sum moderat risiko	373.022	428.037	30.088	22.937	0	0	13.060	18.664
Privat, normal risiko	78.352	83.374	20	11	60	82	1.106	3.397
Næring, normal risiko	33.992	59.583	1.811	1.552	1.200	1.802	2.685	2.664
Sum normal (høyere) risiko	112.344	142.957	1.831	1.563	1.260	1.884	5.647	6.061
Sum	2.602.437	2.510.563	70.744	48.358	1.260	1.884	142.713	143.741

95,7 % av utlånene er gitt til kundegrupper som er klassifisert med lav og moderat risiko, mens 4,3 % er definert med normal (høyere) risiko. Denne fordelingen er på linje med tidligere år.

Tapsnivået har vært lavt i flere år og vi ser ingen vesentlig endring i porteføljen pr. 31.12.2015. Andelen av brutto misligholdte lån og kreditter er fortsatt meget lav og ligger på 0,30 % av brutto utlån.

Basert på våre erfaringer hittil, på risikoklassifiseringssystemet og sammensetningen av låneporteføljen, forventer vi at nivået på fremtidige årlige tap totalt ikke vil overstige 0,30 % av brutto utlån, sett over en treårsperiode. Fremtidige tap vurderes hovedsakelig å inntreffe i gruppen normal (høyere) risiko, som også er den gruppen som gir høyest renteinntekter.

Brutto utlån og garantier spesifisert på viktige næringer og personkundemarkedet

	Brutto utlån		Garantier		Pot. eksponering v/trekk-fasiliteter	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Personkunder	2.042.455	2.006.777	5.584	3.529	108.733	85.284
Primærnæring	35.735	32.928	175	175	3.340	6.167
Bygg/anlegg	116.119	121.499	29.700	18.486	10.689	20.182
Varehandel/restaurantdrift	52.207	44.351	1.138	16.364	2.965	4.701
Transp, post og telekom	24.279	36.662	2.687	2.687	1.727	11.078
Eiendomsdrift	189.467	141.297	30.623	5.626	7.155	4.407
Tjenesteytende virksomhet	142.175	127.049	837	1.491	8.104	11.922
Sum	2.602.437	2.510.563	70.744	48.358	142.713	143.741

	Misligholdte engasjementer		Øvrige tapsutsatte engasjementer		Individuelle nedskrivninger Utlån + garantier	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Personkunder	4.220	8.116	10.952	3.008	260	84
Primærnæring	3.472	4.212	0	0	0	0
Bygg/anlegg	0	0	0	0	0	0
Varehandel/restaurantdrift	406	0	0	0	0	0
Transp, post og telekom	0	2.057	138	0	0	0
Eiendomsdrift	0	5.278	0	0	0	800
Tjenesteytende virksomhet	37	0	0	0	1.000	1.000
Sum	8.135	19.663	11.090	3.008	1.260	1.884

Misligholdte lån

	2015	2014	2013
Brutto misligholdte lån	8.135	19.663	7.274
-individuelle nedskrivninger	93	884	1.084
Netto misligholdte lån	8.042	18.779	6.190

Øvrige tapsutsatte lån

	2015	2014	2013
Totalt øvrige tapsutsatte lån	11.090	3.008	2.700
-individuelle nedskrivninger	152	0	1.662
Netto øvrige tapsutsatte lån	10.938	3.008	1.038

Et engasjement blir ansett som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter overtrekket (30 dager til og med 2013).

Endring i individuelle og gruppenedskrivninger

Individuelle nedskrivninger	Utlån		Garantier	
	2015	2014	2015	2014
Individuelle nedskrivninger 01.01	1.884	2.746	0	0
- Periodens tap, hvor det tidligere er foretatt nedskrivninger	-152	-62	0	0
+ Økte nedskrivninger i perioden	0	0	0	0
+ Nye nedskrivninger i perioden	1.000	200	0	0
- Tilbakeføring individuelle nedskrivninger i perioden	-1.472	-1000	0	0
Individuelle nedskrivninger 31.12.	1.260	1.884	0	0

Nedskrivning på gruppe av utlån	Utlån		Garantier	
	2015	2014	2015	2014
Nedskrivning på grupper utlån 01.01	5.000	11.500	0	0
+/-Periodens gruppenedskrivning	0	-6.500	0	0
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12	5.000	5.000	0	0

Årets tapskostnader	Tap på utlån	Tap på garantier	Gevinst/tap på verdipapir
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-639	0	0
+ Periodens endring i amortiseringseffekt ny nedskrivning	29	0	0
+ Periodens endring i gruppenedskrivninger	0	0	0
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er gjort indiv. nedskrivninger for	0	0	0
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er gjort indiv. nedskrivninger for	8	0	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	0	0	0
Periodens tapskostnad	-610	0	0

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko

Eksponering ¹⁾	2015	2014
Bokført verdi lån før tapsnedskrivning	2.602.437	2.510.563
Bokført verdi garantier før tapsnedskrivning	70.744	48.358
Ikke opptruckne kredittrammer	142.713	143.741
Maksimal eksponering	2.815.894	2.702.662

¹⁾ Det er ikke tatt hensyn til foretatte tapsnedskrivninger ved beregningen.

Banken har i tillegg overført lån og kreditter til Verd Boligkreditt for 171,4 mill. kr. pr. 31.12.2015. Tilsvarende tall ved forrige årskiftet var 198,1 mill. kr. Utviklingen i bankens utlån må sees i sammenheng med endring i lån tilført Verd Boligkreditt.

Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap

Eksposering ¹⁾	2015	2014
Resultatførte renter	1	1

Forfalte utlån uten nedskrivninger

Forfalt/overtrukket i antall dager/måneder	2015	2014
Forfalte engasjement 1-3 mnd.	6.539	2.986
Forfalte engasjement 3-6 mnd.	2.376	7.594
Forfalte engasjement 6-12 mnd.	2.126	9.913
Forfalte engasjement over 12 mnd.	3.540	-
Sum forfalte engasjement	14.581	20.493

Geografisk fordeling av utlån og garantier:

Individuelle nedskrivninger	Utlån			Garantier		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Lillesand	1.810.375	1.733.425	1.708.523	66.645	31.065	32.528
Nabokommuner	320.904	331.700	314.211	3.905	4.154	4.344
Landet forøvrig	471.157	445.438	432.040	194	13.139	13.075
Sum	2.602.436	2.510.563	2.454.774	70.744	48.358	49.947

Lån med endringsavtale

Med dette menes lån der renten er redusert som følge av betalingsvansker. Bankens portefølje av slike lån er av uvesentlig betydning. Det er derfor heller ikke foretatt neddiskontering til nåverdi for slike lån.

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, kontantdepot eller avtale om motregning osv. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret, eksempelvis bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning. Det tas videre hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, for eksempel konsesjonsbetingelser eller servitutter.

Bokført virkelig verdi av utlån til kunder

Markedspriser benyttes ved prising av utlån til kredittinstitusjoner og kunder. Banken har et ubetydelig utlånsbeløp med fast rente i sin portefølje. Virkelig verdi av utlån tilsvarer derfor porteføljens bokførte verdi. Verdien av nedskrevne engasjementer fastsettes ved neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer.

Kredittforeningen for Sparebanker (KFS)

Lillesands Sparebank har et medlemsinnskudd i KFS på Kr. 3.000.000,-

►► VI SOM JOBBER I BANKEN

LEDELSE

Anne Grethe Sund
Adm. Banksjef

LEDELSE

Morten Arentz-Grastvedt
Økonomisjef

LEDELSE

Stein Holter
IT-sjef

LEDELSE

Dina Helen Stendal
Kreditsjef

LÅN

Ingeborg Dobbe
Kunderådgiver PM /
autorisert finansiell rådgiver

LÅN

Marion Schou
Kunderådgiver PM

LÅN

Sigurd Bjelland
Kunderådgiver PM

LÅN

Svein Sandåker
Bedriftsrådgiver /
autorisert finansiell rådgiver

FORSIKRING

Karin Glamsland Hagen
Forsikringsrådgiver /
autorisert finansiell rådgiver

FORSIKRING

Niklas Grønning
Forsikringsrådgiver /
autorisert finansiell rådgiver

DAGLIGBANK

Hilde Østerøy
Kunderådgiver

DAGLIGBANK

Anne Brit Gundersen
Kunderådgiver /
autorisert finansiell rådgiver

DAGLIGBANK

Anne Britt Nordal
Kunderådgiver

DAGLIGBANK

Nils Arne Tveite
Kunderådgiver

DAGLIGBANK

Anne Brit Sandnes
Kunderådgiver

DAGLIGBANK

Anne Lise Hodne Eriksen
Kunderådgiver /
autorisert finansiell rådgiver

BACKOFFICE

Gudrun From Birkeland
Kunderådgiver

BACKOFFICE

Ellen Endresen
Depotmedarbeider

► **NOTE 5**
GJELD

Gjeld til kredittinstitusjoner

Gjeld til kredittinstitusjoner består i hovedsak av flere innlån med fast rente og løpetid fra 3 til 5 år. Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Gjennomsnittlig vektet rente gjennom året har vært 2,64 %.

Innskudd fra og gjeld til kunder	Gjennomsnittlig rentesats	Saldo 31.12.15
Innskudd fra og gjeld til kunder u/avtalt løpetid	1,11 %	1.116.891
Innskudd fra og gjeld til kunder m/avtalt løpetid	2,35 %	954.394

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Lån	Gjennomsnittsrente	Gjeld pr. 31.12.15	Forfall	Måned/år
Obligasjonslån	2,34 %	389.5 mill	19.5 mill	06.2016
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		389.5 mill	50.0 mill	03.2017
			100.0 mill	11.2017
			50.0 mill	03.2018
			100.0 mill	10.2018
			70.0 mill	05.2019

Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Banken har ingen egne obligasjoner. Gjennomsnittlig rente er beregnet ut fra effektiv rente til enhver tid på verdipapirene.

Skyldig skatt

I posten annen gjeld utgjør avsetning til skattetrekk pr. 31.12.2015 kr. 629.034,-. Banken har ikke stilt ekstern sikkerhet eller opprettet ekstern bankkonto for skattetrekket.

► **NOTE 6**
OBLIGASJONER, CERTIFIKATER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Spesifikasjon etter grupper	Balanseført verdi	Virkelig verdi (1)	Andel børsnoterte	Anskaff. kost.
Anleggsmidler	22.236	22.236	100%	22.398
Omløpsmidler	59.850	59.850		60.088
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	82.086	82.086		82.486
Beholdning etter debitorkategori:		Gjeld pr. 31.12.15		
Stats- og statsgaranterte risikovekt 0	5.000			
Kommuner og finansforetak risikovekt 20	5.000			
Andre obligasjoner	72.086			
Sum balanseført	82.086			

¹⁾ Virkelig verdi er opplyst der slik verdi kan fastsettes. Vektet gjennomsnittlig rente gjennom året utgjør 1,16 %.

Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer som er anleggs- og omløpsmiddel:

Inngående balanse 01.01.	74.919
Tilgang i året	15.000
Avgang i året	7.000
Endring i periodisering over/underkurs	833
Utgående balanse 31.12.	82.086

► **NOTE 7**
AKSJER, ANDELER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED VARIABEL AVKASTNING

Spesifikasjon etter grupper	Balanseført verdi	Virkelig verdi (1)	Andel børsnoterte	Anskaff. kost.
Anleggsmidler	18.694	31.735	19.4	18.741
Omløpsmidler	70.043	70.143		69.165
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	88.737	101.878	19	87.906
Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer som er anleggsmidler				
Inngående balanse 01.01.	18.717			
Tilgang i året	100.000			
Nedskrivning i året	0			
Avgang i året	-29.980			
Utgående balanse	88.737			
Spesifikasjon etter selskap	Balanseført verdi	Virkelig verdi (1)	% eierandel	Antall aksjer
Aksjer				
DnB ASA // Org.nr.: 984851006	1.070	6.826	0.02%	62.000
Avigo A/S // Org.nr.: 932936046	140	140	0.02%	140
Eiendomskreditt AS // Org.nr.: 979391285	2.764	3.519	0.73%	26.924
Bankid Norge AS // Org.nr.: 913851080	63	63		40
Frende Holding AS // Org.nr.: 991410325	4.955	8.960	0.66%	39.771
Norne Securities AS // Org.nr.: 992881461	450	450	1.20%	1.374.465
Verd Boligkreditt AS // Org.nr.: 997322427	6.018	6.346	0.00%	6.018
Bankaxept AS // Org.nr.: 883982282	40	40		80
Diverse aksjer	22	70	0.00%	
Sum aksjer	15.522	26.414		
Egenkapitalbevis				
Sparebanken Sør // Org.nr.: 937894538	1.300	1.905	0.80%	10.000
Sparebanken Nord Norge // Org.nr.: 952706365	730	1.311	0.06%	33.274
Sparebanken Midt Norge // Org.nr.: 937901003	497	1.460	0.04%	25.068
Skue Sparebank // Org.nr.: 937889720	171	171	0.48%	1.900
Kredittforeningen for Sparebanker // Org.nr.: 986918930	474	474	0.57%	460
Sum egenkapitalbevis	3.172	5.371		
Obligasjonsfond				
DNB OMF // Org.nr.: 948851006	29.893	29.893		30.285
Pengemarkedsfond				
Pareto Høyrente // Org.nr.: 977287677	30.097	30.111		30.132
Pluss Likviditet // Org.nr.: 963173873	10.053	10.139		10.157
Sum fond	70.043	70.143		
Sum aksjer, egenkapitalbevis	88.737	101.878		

¹⁾ Virkelig verdi er opplyst der slik verdi kan fastsettes. Aksjepostene som ikke kan omsettes i et regulert marked er verdsatt på bakgrunn av ligningskurser, evt bokførte verdier, og er basert på ulike grader av skjønn.

► **NOTE 8**
PROVISJONER OG GEBYRER

	2015	2014
Kredittformidling	1.175	938
Verdipapiromsetning/forvaltning	132	124
Betalingsformidling	5.594	5.876
Forsikringsformidling	2.338	2.226
Annen virksomhet	634	525
Sum	9.873	9.689

► **NOTE 9**
FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSTJENESTER

Banken forvalter etableringslån for Lillesand kommune for i alt 63,5 mill. kroner fordelt på 165 låntakere. Dette er midler som kommunen låner i Husbanken for videre utlån. Bankens oppgave er regulert i egen avtale og innebærer ingen kredittrisiko for banken.

► **NOTE 10**
BETINGET UTFALL

Arten og omfanget av betingede forpliktelser refererer seg bla. til pensjon. Det henvises til note 15.

► **NOTE 11**
POSTER UTENOM BALANSEN

Fordeling av garantiansvar	2015	2014	2013
Betalingsgarantier	28.739	20.702	26.045
Kontraktsgarantier	31.939	24.689	20.563
Garantier for skatter	0	0	250
Annet garantiansvar	10.066	2.966	3.089
Samlet garantiansvar	70.744	48.357	49.947
Forpliktelser			
Bevilgede ikke disponerte lån og kreditter	134.998	143.740	122.877
Sum forpliktelser utenom balansen	205.742	192.097	172.824

► **NOTE 12**
ANTALL ANSATTE

Gjennomsnittlig antall ansatte har i løpet av regnskapsåret vært 17,95 årsverk, dvs. en liten oppgang fra året før da tallet var 18,4 årsverk.

► **NOTE 13**
YTELSER TIL LEDENDE PERSONER MV

	Møtehonorar	Lønn	Naturallytelser	Pensjonspremie
Adm. banksjef Anne-Grethe Sund		1.139		155
Økonomisjef Morten Arentz-Grastvedt		739	2	70
Leder dagligbank/IT-sjef Stein Holter		737		104
Leder kreditt og forsikring Dina H. Stendal		627		57
Styrets leder Signe Ann Jørgensen	70			
Styrets nestleder Torkil Møgstad	45			
Styremedlem Knut Harald Kvifte	45			
Styremedlem Inger Vollstad	45			
Styremedlem valgt blant de ansatte Ingeborg Dobbe	45	534	1	50
Kontrollkomitéens leder Johannes M. Vallesverd	20			
Forstanderskapets leder Ragnar Langfeldt	13			

Det er ingen avtaler som gir daglig leder, ledende ansatte eller noen av styrets medlemmer særskilte vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet/vervet.

Revisjon

Godtgjørelse til bankens revisor	2015	2014
Lovpålagt revisjon inkludert regnskapsteknisk bistand	340	423
Andre attestasjonstjenester	25	27
Skatterådgivning, inkl. teknisk bistand med ligningspapirer	29	28
Andre tjenester utenfor revisjon	-	-
Kostnadsført godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	395	479

► **NOTE 14**
RENTESUBSIDIERING AV LÅN TIL ANSATTE

Periodens kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør kr. 237 667,-.

► **NOTE 15**
PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

Overgang til IAS 19:

Banken har fra og med 1. januar 2015 benyttet IAS 19 ved beregning av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser. Se nærmere omtale om dette i note 22.

Sikrede forpliktelser:

Banken har balanseførte pensjonsforpliktelser knyttet til ektefellepensjon, ytelsepensjon for en pensjonist og førtidspensjon for Adm. banksjef. Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpne forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes verdi og aktuarberegninger av forpliktelsenes størrelse. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregningen av pensjonsforpliktelse for de ytelsesbaserte pensjonsordningene:

Usikrede forpliktelser:

Partene i arbeidslivet har inngått avtale om ny AFP-ordning. Det er kommet en uttalelse om måling og regnskapsmessig behandling av ny AFP (avtalefeste pensjon). Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig informasjon til å beregne forpliktelsen i balansen pr. 31.12.15. Årets innbetaling til AFP-ordningen er kr. 159 858,-.

Innskuddsordning:

I forbindelse med avviklingen av den kollektive ytelsesordningen i 2014 etablerte banken en innskuddsordning for alle ansatte. Banken har i 2015 hatt kr 1 219 717,- i kostnader knyttet til denne ordningen.

Banken er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Bankens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov. Forskjellen mellom pensjonskostnaden i resultatregnskapet og pensjonskostnaden i note skyldes behandlingen av arbeidsgiveravgift.

	2015	2014
Antall i ordningene	3	1
Diskonteringsrente	2,70%	2,30%
Forventet avk. pensjonsmidler	2,70%	2,30%
Årlig forventet lønnsvekst	2,50%	2,75%
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	1,20%	1,20%
Årlig forventet G-regulering	2,25%	2,50%
Gjennomsnittlig arb.giver faktor	14,10%	14,10%
Dødlighetstabell	K2013BE	K2013BE

	2015			2014		
Pensjonskostnad	Sikrede	Usikrede	Sum	Sikrede	Usikrede	Sum
Årets pensjonsopptjening	215	0	215	911	0	911
+ Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	57	0	57	558	0	558
- Forventet avkastning på pensjonsmidler	-25	0	-25	-452	0	-452
- Oppgjør/avvikling av ordningen	0	0	0	-12.305	0	-12.305
+ Resultatført aktuarielt tap ved oppgjør	0	0	0	17.344	0	17.344
+/- Resultatført aktuarielt tap (+)/gevinst (-)	0	0	0	732	0	732
+ Administrasjonskostnader	0	0	0	363	0	363
Pensjonskostnad inklusiv arbeidsgiveravgift	247	0	247	7.151	0	7.151
Pensjonsforpliktelse	5.078	0	5.078	2.523	0	2.523
- pensjonsmidler	-4.680	0	-4.680	-1.125	0	-1.125
Balanseført pensjonsforpliktelse	398	0	398	1.398	0	1.398

► **NOTE 16**
LÅN OG SIKKERHETSSTILLELSE TIL LEDENDE PERSONER

	Lån/garantier		Lån/garantier
Bankens ledergruppe		Forstanderskapet	
Adm. banksjef Anne-Grethe Sund	3.396	Forstanderskapets leder Ragnar Langfeldt	1.189
Økonomisjef Morten Arentz-Grastvedt	3.750	Forstanderskapets nestleder Kirsten Vennesland	3.495
Leder dagligbank/IT-sjef Stein Holter	1.841	Bente Sophie Ribe Lauritzen	-
Leder kreditt og forsikring Dina H. Stendal	2.904	Kari Berntsen	-
		Olav Otto Skalle	496
Styret		Wenche Østby	411
Styrets leder Signe Ann Jørgensen	1.380	Ove Cornelius Olsen	-
Styrets nestleder Torkil Møgstad	840	Reidun Åsbø Salvesen	-
Styremedlem Knut Harald Kvifte	-	Petter Aaby	2.082
Styremedlem Inger Vollstad	-	Anders From	6.054
Styremedlem valgt blant de ansatte Ingeborg Dobbe	1.209	Steinar Sandberg	3.085
		Odd Norvold	-
Kontrollkomitéen		Ragnhild H. Thomassen	1.182
Kontrollkomitéens leder Johannes M. Vallesverd	-	Finn Bergkirk	-
Steinar Sandberg	3.085	Ingebjørg Ribe Rudihagen	676
Ingjerd Kulia	-	Marie Vallesverd Dannevig	-
		Lån til øvrige ansatte	17.674

Vilkår for lån og garantier er ikke opplyst, idet disse er gitt på standard vilkår, eller generelle vilkår som benyttes for ansatte.

► **NOTE 17**
VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler	Maskiner, inv., transp. mm.	Tekniske installasjoner	Immatrille eiendeler	Bygninger o a fast eiendom	Sum
Bokført verdi 01.01.	3.230	1.629	3.006	9.959	17.824
Tilgang	336	0	87	37	460
Avgang	-	-	-	-	-
Bokført verdi før avskriv 31.12.	3.566	1.629	3.093	9.996	18.284
Avskrivninger 31.12	841	221	1.116	122	2.300
Bokført verdi 31.12.	2.725	1.408	1.977	9.874	15.984
Avskrivningssatser	10-25%	10-25%	20%	1-5%	-

Avskrivningen er basert på avskrivning etter lineært prinsipp. Varige driftsmidler som er fullt avskrevet og ikke lenger er i bruk, er tatt ut av oppstillingen over. Bokført verdi av bankbygget som ligger i Lillesand kommune utgjør 4,4 mill. kroner. Bygget har et areal på 340 kvm. og 100 % utnyttes til egen virksomhet. Banken eier også Vestregt. 6, bokført verdi 4,2 mill. kroner og leies ut. Videre eier banken eiendommen Fosselia 7, bokført med 0,4 mill kroner og eiendommen leies ut. Banken eier også en leilighet på Hovden, bokført med 0,9 mill. kroner, som benyttes som feriested for de ansatte.

► **NOTE 18**
ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Spesifikasjon av andre driftskostnader	2015	2014
Vedlikehold/anskaffelse av maskiner, inventar mv.	135	343
Honorar ekstern revisor (Jfr note 13)	465	479
Avgifter og kontingenter	1.515	1.805
Kjøpte tjenester	1.448	1.403
Andre tap	52	56
Sum	3.615	4.086

Honorar til ekstren revisor er inkl. merverdiavgift.

► **NOTE 19**
SKATTEKOSTNAD OG UTSATT SKATT

19 a) Skattekostnaden består av beregnet betalbar skatt og endring i utsatt skatt	2015	2014
Resultat før skattekostnad	19.339	26.756
Endring i midlertidige forskjeller	-762	5.170
Inntekter av aksjer, andeler, utbytter mv.	522	-7.183
Andre ikke fradragsberettigede kostnader eller ikke sk.pl inntekt	34	22
Estimatavvik ført direkte mot egenkapital	987	0
Skattepliktig inntekt	20.120	24.765

Betalbar skatt er beregnet som følger:

Inntektsskatt 27%	5.432	6.687
Formuesskatt	1.080	1.016
Sum betalbar skatt	6.512	7.703
For lite (mye) avsatt betalbar skatt tidligere	18	-5
Endring i utsatt skatt (se note 19b)	-172	-1.271
Endring i utsatt skatt ført direkte mot egenkapital	-247	0
Årets skattekostnad	6.111	6.427
Årets inntektsskatt (eks. formuesskatt)	5.031	5.411

Avstemming av årets skattekostnad

Resultat før skatt	19.339	26.756
Beregnet skatt 27% (28%)	5.222	7.224
Bokført skattekostnad	6.111	6.427
Differanse	-889	797
Differansen forklares slik:		
Skatteeffekt av ikke fradragsberettigede kostnader	495	6
Skatteeffekt av ikke skattepliktige inntekter	-325	-1.939
For lite (mye) avsatt betalbar skatt tidligere	18	-5
Effekt av endret skattesats	-17	0
Endring utsatt skatt knyttet til verdipapir	-361	124
Formuesskatt	1.080	1.016
Sum	889	-797

19 b) Utsatt skatt og utsatt skattefordel i balansen

Utsatt skatt er beregnet som følger

Positive (skatteøkende) midlertidige forskjeller	31.12.2015	31.12.2014
Driftsmidler	1.579	1.675
Gevinstkonto (skattemessig)	569	711
Forskjell regnskaps- og skattemessig verdi på verdipapir	0	461
Sum positive forskjeller	2.148	2.847

Negative (skattereduserende) midlertidige forskjeller	31.12.2015	31.12.2014
Pensjonsforpliktelse	398	1.398
Forskjell regnskaps- og skattemessig verdi på verdipapir	875	0
Sum negative forskjeller	1.273	1.398
Netto grunnlag for beregning utsatt skatt	875	1.449
Netto balansert utsatt skatt	219	391

Skattesatsen endres fra og med 2016 fra 27% til 25%. Utsatt skatt per 31.12.2015 er beregnet med ny sats. Effekten av den reduserte skattesatsen er en reduksjon i utsatt skatt på kr 17 498,-.

► NOTE 20 ENDRINGER I EGENKAPITALEN

	2015	2014	2013
Sparebankens fond 01.01	329.459	310.879	297.749
prinsippendring 01.01	-539		
Ny IB	328.921		
Årets estimatavvik	741		
Årets overføring av resultat til fond	11.076	18.580	13.130
Sparebankens fond 31.12	340.738	329.459	310.879
Ny saldo 01.01	340.738	329.459	310.879
Gavefond 01.01.	3.570	4.473	3.901
Belastet fondet	-1.208	-2.403	-228
Tilført fra gavekonto	0	0	0
Årets overføring til fondet	1.700	1.500	800
Gavefond 31.12	4.062	3.570	4.473

► NOTE 21
KAPITALDEKNING

Kjernekapital	2015	2014
Bankens fond 31.12	340.738	329.459
Gavefond 31.12	4.062	3.570
Immaterielle eiendeler	1.977	3.006
Overfinansiering pensjonsforpliktelser	0	0
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0
Ren kjernekapital	342.823	330.023

Beregningsgrunnlag	2015	2014
Lokale og regionale myndigheter	2	2
Institusjoner	31.886	96.467
Foretak	37.346	202.167
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.215.592	902.106
Forfalte engasjementer	12.615	23.568
Obligasjoner med fortrinnsrett	9.006	5.050
Andre Verdipapirfond	31.247	0
Egenkapitalposisjoner	18.694	0
Øvrige engasjementer	35.463	97.323
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.391.850	1.326.683
Operasjonell risiko	95.358	95.358
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	0	0
Minus nedskrivning på grupper av utlån	0	0
Totalt beregningsgrunnlag	1.487.208	1.422.041
Ansvarlig kapital i prosent	23,05%	23,21%

► NOTE 22
ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP

Banken har tidligere beregnet pensjonsforpliktelse og pensjonskostnader etter NRS 6 Pensjonskostnader.

Etter en endring i Årsregnskapsforskriften er det fra og med 1. januar 2015 krav om at pensjonskostnader- og pensjonsforpliktelser innregnes i samsvar med IAS 19 Ytelser til ansatte. IAS 19 tillater ikke bruk av "korridormetoden" for regnskapsføring av aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik). Dette medfører at estimatavvik nå skal føres direkte mot egenkapitalen i den perioden de oppstår.

Både balansen og resultatregnskapet for 2014 skal omarbeides slik at tallene blir sammenlignbare. Lillesands Sparebank hadde i 2014 imidlertid kun pensjonsforpliktelse knyttet til en pensjonist. Effekten på resultatregnskapet for 2014 er dermed helt uvesentlig og ikke korrigert. Balanseført forpliktelse per 31.12.2014 er imidlertid endret i samsvar med tallene som fremkommer i tabellen under.

Nøkkeltall og noteopplysninger for pensjon, skatt og egenkapital er også omarbeidet slik at de er sammenlignbare.

Virkningen av prinsippendringen er som følger:	NRS 6 31.12.2014	Effekt av endring	IAS 19 01.01.2015
Pensjonsforpliktelser	660	738	1.398
Utsatt skatt	591	-200	391
Bankenes fond	329.460	-538	328.921
Sum	330.711	0	330.711

► NOTE 23
NØKELTALL

Resultatanalyse (i % av gj.snittlig forvaltningskapital)	2015	2014
Renteinntekter og lignende inntekter	3,18	3,78
Rentekostnader og lignende kostnader	1,69	2,32
Netto rente- og provisjonsinntekter	1,49	1,46
Utbytte og andre innt.av vp. med variabel avkastning	0,06	0,05
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,33	0,34
Provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester	0,04	0,05
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta/verdipapir	-0,06	0,21
Andre driftsinntekter	0,01	0,03
Sum andre inntekter	0,30	0,59
Lønn og sosiale kostnader	0,50	0,72
Administrasjonskostnader	0,44	0,40
Avskrivninger av varige driftsmidler/immatrielle rettigheter	0,08	0,08
Andre driftskostnader	0,14	0,16
Sum driftskostnader	1,16	1,37
Resultat av ordinær drift før tap	0,63	0,68
Tap på utlån, garantier mv	-0,02	-0,25
Resultat av ordinær drift	0,65	0,93
Skatt på ordinært resultat	0,21	0,22
Resultat av ordinær drift	0,45	0,71

Andre nøkkeltall	2015	2014
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning etter skatt	3,87	6,23
Kostnadsprosent ekskl. verdipapirer	62,59	74,40
Soliditet		
Egenkapital i % av FVK	11,80	11,55
Likviditet		
LCR	115	173
Tap og mislighold		
Bokført tap i % av brutto utlån	0,01	-0,23
Brutto misligholdte lån (→90 dager) i % av brutto lån	0,31	0,78
Brutto tapsutsatte engasjement i % brutto utlån	0,43	0,12
Vekst og innskuddsdekning		
Endring i forvaltningskapital	1,34	4,14
Endring i forvaltningskapital inkl. Verd Boligkreditt	0,37	5,17
Utlånsvekst	3,66	2,27
Utlånsvekst inkl. Verd Boligkreditt	2,39	3,54
Innskuddsdekning	79,60	77,60
Innskuddsvekst	6,33	5,80

Kontantstrømoppstilling	2015	2014
Resultat før skattekostnad	19.338.662	26.756.341
Periodens betalte skatt	-7.720.784	-6.725.009
Ordinære avskrivninger	2.300.270	2.340.894
Gevinst/tap ved salg/nedskrivning av aksjer	-1.220	-5.239.257
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	-12.839	5.350.353
Årets Endring tapsavsetning	-623.362	-7.362.094
Gaver og/eller overført gavefond	-1.208.256	-2.653.330
Endring i utlån til kunder før spesifiserte og uspesifiserte tapsavsetninger	-91.873.746	-55.788.591
Endring i utlån til kredittinstitusjoner med løpetid	7.818	2.831
Endring i sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	-77.210.099	42.583.400
Endring i andre eiendeler og opptjente inntekter	981.844	-259.846
Endring innskudd fra og gjeld til kunder	123.317.960	106.777.595
Endring i annen gjeld til påløpne kostnader	1.102.829	-863.652
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-31.600.922	104.538.245
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	-460.125	-5.716.114
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	-	3.413.930
Utbetaling ved investering i aksjer og andeler i andre foretak	-	-103.304
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak	24.141	9.991.966
B Netto likviditetsendring fra investeringsaktiviteter	-435.984	7.586.478
Endring i lån fra kredittinstitusjoner	-	-0
Endring gjeld stiftet ved utstedelse verdipapirer	-96.465.966	-9.421.578
C Netto likviditetsendring fra finansieringsaktiviteter	-96.465.966	-9.421.578
A+B+C Sum endring likvider	-128.502.872	102.703.145
Likviditetsbeholdning 01.01.	234.084.966	131.381.821
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	105.582.094	234.084.966

Likviditetsbeholdningen består av: Kontanter, løpende innskudd i Norges Bank og utlån til og fordringer på andre kredittinstitusjoner uten løpetid.

►► UTVIKLING 1985-2015 - NØKKELTALL I 1000 KRONER

Pr. 31.12	Drifts-overskudd	Innskudd	Utlån netto	I kasser og andre banker	Verdipapirer	Forvaltning og kapital	Fonds	Fonds i % av forvaltning
1985	3.628	174.064	128.597	17.098	49.659	194.905	12.593	6,6
1990	9.334	293.989	267.193	28.237	40.835	327.943	28.529	8,7
1995	11.577	455.556	426.325	40.459	66.738	542.565	78.762	14,5
2000	20.447	645.190	713.876	12.402	39.516	782.688	126.743	16,2
2001	16.662	770.703	792.526	63.505	45.193	918.938	138.248	15,0
2002	19.118	875.620	924.606	43.243	50.972	1.037.317	149.370	14,4
2003	17.543	875.364	1.055.919	43.110	59.376	1.175.506	161.414	13,7
2004	18.771	900.104	1.109.315	101.541	64.836	1.293.838	174.211	13,5
2005	23.317	989.775	1.233.176	92.278	75.178	1.420.048	190.327	13,4
2006	22.466	1.126.901	1.412.652	145.768	79.122	1.660.103	211.250	12,7
2007	25.507	1.236.871	1.585.499	172.871	83.679	1.865.878	228.419	12,2
2008	23.643	1.361.008	1.761.173	225.607	78.470	2.093.013	243.836	11,6
2009	23.226	1.441.051	1.913.373	195.265	105.350	2.241.429	259.903	11,6
2010	25.960	1.490.460	1.945.707	273.442	87.126	2.332.280	277.682	11,9
2011	19.143	1.558.114	2.069.316	220.413	94.475	2.417.931	288.574	11,9
2012	21.046	1.711.120	2.307.945	214.913	83.705	2.639.763	301.651	11,4
2013	20.854	1.841.190	2.454.774	156.068	140.869	2.768.904	315.353	11,4
2014	26.756	1.947.968	2.510.563	258.769	93.636	2.883.433	333.029	11,5
2015	19.339	2.071.286	2.602.437	130.258	170.258	2.922.045	344.800	11,8

BYENS BANK

TILBYR ALT INNEN BANK OG FORSIKRING

►► REVISORS BERETNING TIL FORSTANDERSKAPET I LILLESANDS SPAREBANK

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Lillesands Sparebank, som viser et overskudd på kr. 13.227.550. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for regnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, hverken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effekten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsrstimatene utarbeidet av ledelsen er rimelig, samt en vurdering av den samlede presentasjonen vår av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Lillesands Sparebank per 31. desember 2015, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapet som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

►► UTTALELSE OM ØVRIGE FORHOLD

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger har vi funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisjonskontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Kristiansand 11. februar 2016

PricewaterhouseCoopers AS

Kai Arne Halvorsen, Statsautorisert revisor

►► STYRET

Styret

Signe Ann Jørgensen *Leder*
Torkil S. Mogstad *Nestleder*
Knut Harald Kvifte
Inger Vollstad
Ingeborg Dobbe *Ansattes rep.*

Varamedlemmer

Brit Lauvrak Andersen
Sverre Tønnessen
Heikki Erling Systad
Karin Hagen *Ansattes rep.*

Kontrollkomitéen

Johannes M. Vallesverd
Steinar Sandberg
Ingjerd Kulia

Varamedlemmer

Björg Håkedal
Anders From

►► FORSTANDERSKAPET

Innskytervalgte forstandere

Kirsten Vennesland *Nestleder*
Steinar Sandberg
Bente Sophie Ribe Lauritzen
Kari Berntsen
Olav Otto Skalle
Wenche Østby
Ove Cornelius Olsen
Reidun Åsbø Salvesen
Petter Aabye
Anders From
Odd Nordvoll
Ragnhild H. Thomassen

Varamedlemmer

Mona S. Haldorsen
Linda Gregersen
Espen Sjølund
Bjørn Mariussen
Sturla Bonde Aas Meyer
Kristoffer Thomassen

Kommunevalgte forstandere

Ragnar Langfeldt *Leder*
Finn Bergkirk
Ingebjørg Ribe Rudihagen
Marie Vallesverd Dannevig

Varamedlemmer

Heidi Mæsel Oftedahl
Halvor Rismyhr
Bjørn Hagen
Bente Ekra Grimenæs

Ansattes representanter

Marianne B. Denstad
Anne Britt Nordal
Gudrun Birkeland
Anne Lise Hodne Eriksen

Varamedlemmer

Ellen Endresen
Wigdis Johannessen
Anne Brit Gundersen

►► BERETNING FRA KONTROLLKOMITÉEN 2015

Kontrollkomitéen har ført tilsyn med at bankens virksomhet er drevet i samsvar med sparebanklovens bestemmelser, bankens vedtekter, forstanderskapets vedtekter og andre bestemmelser som banken har plikt til å rette seg etter.

Komitéen har gjennomgått styrets protokoller, og for øvrig foretatt de undersøkelser som sparebanklovens og kontrollkomitéens instruks bestemmer.

Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets årsberetning, resultatregnskap og balanse, uten at dette gir foranledning til noen bemerkninger.

Kontrollkomitéen vil anbefale at resultatregnskapet og balansen fastsettes som bankens regnskap for 2015.

Lillesand 17. februar 2016

Johannes M. Vallesverd

Inger Kulia

Steinar Sandberg var forhindret fra å møte.

►► **BYENS BANK** I 160 ÅR

Lillesands Sparebank ble grunnlagt i 1852 med et grunnfond på 273 spesidaler.

Direksjonen var bredt sammensatt med sakfører, lensmann, to kjøpmenn, konsul og kirkesanger. Siden har banken utviklet seg i takt med endringene i lokalsamfunnet. Gjennom over 160 år har de fleste i Lillesand hatt sparepenger eller lån i sparebanken. Det lokale næringslivet har hatt stor nytte av en bank som kjenner lokalmarkedet til fingerspissene. I dag er Lillesands Sparebank en moderne bank med et fullverdig tilbud til privat- og bedriftskunder. Samtidig er banken stolt av sin historie, og er fortsatt levende opptatt av å bidra til positiv utvikling i Lillesand!

lillesands-sparebank.no

